

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving aan te besteden:

Het schoonen, enz. van de Kazernegebouwen, Magazijnen, enz.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het Raadhuis.

De op Zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Zaterdag den 7den Junij 1856**, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der BILJETTEN en de provisonale TOEWIJZING aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 9den Junij 1856**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMI.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Groningen maken bekend, dat de **KLAPBRUG** over het Trekdiep te **Fozham** op **Maandag den 2den Junij e.k.** voor den overrid zal zijn **GESLOTEN**.

GRONINGEN, 29 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMI.

Reclames voor de Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, —

Gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1828 (*Staatsblad* no. 42), waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de COMMISSIE van ONDERZOEK, bedoeld bij art. 15 der Wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), —

Brengen bij deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

a. Degenen, welke in het vorige jaar om **ligchaamsgebreken, Broederdienst en andere redenen** voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b. Degenen, welke uit **andere plaatsen** zich hier met der woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen **Militairen**, die hunne **Paspoorten** verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c. De zich in deze Gemeente gevestigd hebbende **Vreemdelingen**, mede voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

Dat gemelde COMMISSIE tot het onderzoek van — en de beslissing omtrent de REDENEN van VRIJSTELLING of UITSLUITING van de SCHUTTERLIJKE DIENST, voor bovengemelde Personen, zitting zal houden in de ZAAL van den MILITIERAAD, in het RAADHUIS, op WOENSDAG den vierden Junij 1856, des voormiddags van half tien tot twaalf uur.

De bovengemelde Personen, die vermeenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben, worden ten ernstigste aangehaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; terwijl zij, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij moeten worden ingelijfd.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMI.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, gezien art. 228 der Gemeentewet, herinneren bij deze aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wets-artikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN** van **VERJARING** voor de **VORDERINGEN** ten laste van het Rijk, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de **VORDERINGEN** ten laste der Gemeente van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 1sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle **VORDERINGEN** ten laste van het Rijk **verjaard** zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend vóór of op den **laatste Junij van het jaar**, volgende op dat waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **VORDERINGEN** heeft ten laste van de Gemeente Groningen, over het jaar **1855**, wordt aangehaand, dezelve vóór of uiterlijk op den **laatste Junij aanstaande** bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS in te dienen.

GRONINGEN, 5 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMI.

NIEUWSTIJNDINGEN.

RUSLAND.

De *Poser Zeitung* behelst eene dépêche uit Warschau, volgens welke de Keizer van Rusland op het bal door den Poolschen adel ter zijner ere aangeboden, zoude verklaard hebben, dat hij eene algemeene amnestie had geteekend ten behoeve van alle emigranten en vluchtelingen. Slechts een klein getal personen zijn uitgezonderd.

Brieven uit Petersburg deelen mede, dat in de Oostzeeprovinciën eene groote schaar van levensmiddelen en granen heerscht, waarbij komt, dat de oogst daar weinig belooft. Men leidt hieruit af, dat dit op den prijs der granen op de verschillende markten van het vaste land terugwerken zal, op grond dat Rusland denkelijk het deficit in deze provinciën uit den voorraad in de Zuidelijke dekken zal.

Uit Odessa wordt van den 21sten dezer gemeld, dat ook de haven dier stad, even als de kusten van de Krim en van de zee van Azoff, tot na den aftogt der geallieerde troepen, vrij van quarantaine is verklaard, en dat de daartoe betrekkelijke verordening den 19den is afgekondigd.

Volgens de laatste berichten uit de Krim, zal het Sardijnse leger weldra geheel zijn ingescheept. De Engelschen hebben de inscheeping hunner eigene troepen gestaakt, om eerst de Sardiniërs op te nemen aan boord hunner schepen en die ten spoedigste naar Italië terug te voeren.

Een Fransch officier, die uit zijne krijgsgevangenschap in Rusland is teruggekeerd, geeft o. a. de volgende beschrijving van de Krim, door welke zijn weg ging, toen hij uit Sebastopol naar de binnenwaarts gelegen provinciën vervoerd werd: »De geheele strek was ontbloot van menschen en van dorpen en van andere menschelijke verblijfsplaatsen konden wij soms ver in de rondte geen spoor ontdekken. De grond was zeer dor en de plantengroei in den omtrek zoo armzalig, dat de paarden maar eene zeer kommerlijke weide konden vinden. Het was duidelijk, hoe zeer dit gedeelte van de Krim door de massa's van troepen, die hier heen en weder getrokken waren, geleden had; ook de weinige dorpen, langs den weg nog gelegen, zagen er geheel verwoest uit, en hunne ingezetenen

schen allen gevlugt of reeds door honger en ellende omgekomen te zijn, want geen enkel levend wezen liet zich bij onzen doortogt in de geheel vervallen huizen zien. Eene reeks van jaren zal de Krim aan de verschrikkelijke gevolgen van dezen oorlog te lijden hebben en voor Rusland eene bezitting schier zonder waarde zijn.

»Vonden wij in de dorpen geen levende bewoners, des te meer lagen er raffen van menschen en dieren langs den weg, en nog menigvuldiger zagen wij groote, versch opgeworpen grafheuvels, onder welken vele honderden dappere Russische soldaten, die op bevel van hunnen Keizer uit het verre noorden derwaarts gekomen waren, om tegen ons Franschen en Engelschen te strijden, hunne rustplaats gevonden hadden, alvorens zij de vijanden nog hadden gezien. Eene plaats werd ons op den togt gewezen, waar gedurende den laatsten winter eene geheele compagnie te gronde was gegaan. Een van die vreeselijke sneeuwjagten, waarvan men zich in andere landen volstrekt geen denkbeeld maken kan en die verscheidene dagen lang aanhouden, had deze compagnie op haren marsch overvallen. Gelijke gevallen, ofschoon al niet in zoo groote mate, moeten meermalen voorgekomen zijn.

»Heeft de voorlaatste koude winter ons Engelschen en Franschen ook geene geringe verliezen veroorzaakt, zoo hebben de Russische troepen op hunne marschen nog ongelijk meer daarvan moeten lijden, en duizenden bij duizenden zijn op de ellendigste wijze omgekomen. Wij hadden in onze kampen toch voldoende voorraad van levensmiddelen, daarvoor zorgden onze vloeten — doch de Russen moesten ook deze zeer ontberen en vergingen derhalve bij gansche hoopen.

»Bij herhaling ontmoetten wij reeds op den eersten dagmarsch geheele karavansen van voertuigen, die aan de Russische troepen in en om Sebastopol brood, gort, koren, gedroogde visch, brandewijn en andere levensbehoeften bragten. Wanneer men bedenkt, dat de geheele Russische armee met hare paarden, welke in en om Sebastopol stond, op deze wijze alleen verpleegd kon worden, behoeft men zich over de groote menigte van allerlei voertuigen, die hierbij in dienst waren, niet te verwonderen. Lange rijen daarvan, allen maar met één paardje bespannen, voeren ons voorbij. Even als dit bij ons voerwerk het geval was, zagen ook deze ons te gemoet komende menschen er ongemeen armzalig en verhoernd uit, en men kon hun de ontberingen der lange reis en deslechte voeding, welke zij gedurende dezelve ontvingen, reeds in de verte maar al te duidelijk aanzien.

TURKIJE.

Uit Konstantinopel wordt van den 15den het volgende geschreven: »De onveiligheid in de straten dezer hoofdstad, niet slechts bij nacht maar ook bij dag, neemt toe. Er verloopt geen nacht, waarin niet een half dozijn vermetele rooverijen gepleegd worden. Het is alsof er geen politie bestaat. Zoo werden verleden Maandag des avonds te 11 uur drie personen, waaronder een Engelschman, door zeven kerels in de hoofdstraat van Pera voor het hotel van den Nederlandschen gezant uitgeplunderd, en de roovers verwijderden zich, zonder dat een der voorbijgangers (de schouwburg eindigde juist), noch een der lieden, die uit de vensters toezagen, naderden om hunne inhechtenisneming te bevorderen. Vergelijkt men met dezen toestand, dat hier meer bedelaars dan ergens, vooral Christelijke, zijn, die tot beider geslacht behooren en gezond en sterk zijn, terwijl het niet mogelijk is, voor zesmaal meer geld dan in het westen eene vrouwelijke of mannelijke dienstbode te vinden, dan begrijpt men, hoeveel hier te verbeteren is. De bezigheden der Turksche politie worden door de handhaving van de privilegien der vreemde gezantschappen zoo bemoeijelijkt, dat zij het verkieslijk acht, zoo weinig mogelijk maatregelen tegen de vele Christelijke slechte personen te nemen, te meer daar hun aantal door deserteurs van alle natien tijdens den oorlog is vermeerderd. Het was derhalve zeer verblijdend te vernemen, dat ook op het congres het onaangename der privilegien is ter sprake gebracht, en dat zij als onverenigbaar met den hatti-shef zullen worden opgeheven. Om dezelve reden is hier ook met grooten bijval vernomen, dat de ontruiming van Turkije door de beide hulptroepen der geallieerden van 40 dagen op zes maanden is bepaald, te rekenen van den 30sten Maart af.

Ook elders in Turkije, vooral in de aan Griekenland grenzende provinciën, wordt zeer geklaagd over rooverijen; de boosdoeners plunderen en berooven Christenen en Muzelmanen zonder onderscheid. De Grieken bepalen zich met hen van hun grondgebied te verdrijven, wanneer zij zich daarop met de vlugt reddend.

In de Londensche *Times* leest men eenen brief uit Konstantinopel van den 15den, welke vele bijzonderheden betrekkelijk de tegenwoordige samenstelling van het personeel van het algemeen bestuur in Turkije mededeelt en daarin eene heilloze navolging van westersche instellingen ziet. »Het aantal ambtenaren van het hoofdbestuur (zoo leest men daarin) wordt van jaar tot jaar grooter, daar het niet door organieke bepalingen vastgesteld is; en indien de vermeerdering op die wijze nog tien jaren voortgaat, zal de Turksche schatkist, al mogt haar inkomen ook verdubbeld worden, niet in staat zijn om al de beziddelijke dienaren des lands te voeden.

»Met het oog daarop, is het de moeite waard, de officiële naamlijst van het personeel van het hoofdbestuur na te gaan. Zonder overdrijving kan men zeggen dat het aantal ambtenaren in de laatste vijf of zes jaren meer dan verdubbeld is. De ministerraad, bij voorbeeld, die vijf jaren geleden uit 16 leden bestond, telt er nu 25, die elk 75,000 piasters in de maand, of ruim 8000 pond sterling in het jaar uit de schatkist trekken. De staatsraad moest naar den regel uit 16 leden en eenen secretaris bestaan, maar hij telt nu 34 leden en 3 secretarissen, terwijl de leden eene jaarwedge van 1500 tot 3000 p. st. elk genieten. De raad van onderwijs telt 22 leden in plaats van 6; de raad van oorlog 20; de raad van openbare werken 21; de raad van politie 36, en die voor de mijnen 18 leden, terwijl de laatstgenoemde vier collegiën uit slechts acht leden behoorden te bestaan.

»Eveneens is het in de ministeriën gesteld: dat van buitenlandse zaken, bij voorbeeld, telt 600, dat van financiën ruim 2000 beambten.

»Deze toeneming van het aantal ambtenaren is vooral aan het hof des Sultans te wijten, want telken jare wordt voor een aantal hofbeambten, die men om eene of andere reden wenscht te vervangen, eene aanstelling bij het algemeen bestuur, in plaats van pensioen, gevraagd; de ministers willen zich niet gaarne onwelgevallig bij het hof maken; en zoo ziet men, bij voorbeeld, een gewezen hofkok in den raad van onderwijs, een opzichter der grootheerlijke schaapskudden in het comité van oorlog plaats nemen.

»Met de vermeerdering van het aantal ambtenaren is noch de hoedanigheid van het personeel verbeterd, noch de afdoening der dienstzaken bespoedigd; het tegengestelde is veel eer het geval, daar de benoeming en bezoldiging niet met verdiensten en vlijt in verband staan, maar geheel van gunst afhankelijk zijn.

»Die ongelukkige navolging van de bureaucratie der Westersche Staten is een gevaarlijke kanker voor het Turksche staatslichaam, en vertoert zijne levenskracht; zoo lang de ambtenaars-stand, die door de hervorming en den invloed der Europeesche beschaving in Turkije ontstaan is, het gansche land ten behoeve van eenige duizenden gezinnen uitmergelt, is er geene wezenlijke verbetering mogelijk.

GRIEKENLAND.

De houding van de Engelsche pers en zelfs van de Engelsche ministers tegenover Griekenland, ergert de pers te Athene uitermate. De Grieken pleiten zich vrij van de beschuldiging

van magteloosheid tegen de roovers, die men in Engeland op hen werpt, en zeggen, dat de erbarmelijke toestand van de Turksche grensgewesten die in 1832 niet bij Griekenland zijn gevoegd, de schuld draagt van het voortdurend bestaan der rooverbenden. Dit moge voor een deel waar zijn, van eene zijde wordt gezegd dat het hoofdbezwaar tot handhaving der rust in Griekenland ligt in het niet onderdrukken van de dwaze wenschen, die men daar blijft koesteren, om de Turken naar Azië teruggedrongen en een Grieksch in plaats van een Turksch rijk aan den Bosphorus gevestigd te zien. Men zegt in Griekenland, dat het Westen het geluk van het Oosten prijs geeft, door niet dat doel te bejagen. Beter zou het misschien gezegd zijn, als men te kennen gaf, dat Griekenland zijn eigen welvaart prijs geeft, zoolang het droombeelden blijft najagen, wier verwezenlijking nog eene onmogelijkheid is.

ITALIE.

Nopens de bedoelingen van Oostenrijk ten aanzien van Italië wordt thans een officieel stuk medegedeeld, te weten, eene circulaire van den minister van buitenl. zaken, graaf *Buol*, aan de vertegenwoordigers van Oostenrijk bij vreemde hoven. Dit stuk wederlegt de nota van den graaf *de Cavour* van den 16den April. Oostenrijk is bereid tot nieuwe concessiën, maar vóór alles wil het, dat de verlangde hervormingen door de noodzakelijkheid vereischt worden. Met dit doel is een onderzoek begonnen en zijn conferentiën geopend met andere staten. Tot op dit oogenblik is de haghelijke toestand van het schiereiland toe te schrijven aan den geest van woeling, welke Sardinie daarin levendig houdt, en welke laatste mogendheid, volgens den graaf *Buol*, medeplichtig is aan de revolutionaire woelingen, of buiten staat om die te keer te gaan.

Van eene geloofwaardige zijde worden onderscheidene belangrijke bijzonderheden gemeld omtrent de pogingen, welke op dit oogenblik in het werk gesteld worden, om eene beweging in Italië te verwekken. Men verzekert onder anderen, dat de graaf *de Cavour* bij zijne terugkomst te Turijn reeds verscheidene Engelsche agenten ijverig bezig vond om de Sardijnse gemoederen te bewerken, met het oog op eene op handen zijnde bezetting van Sicilië door Engeland, terwijl Fransche agenten in de weer waren, om te werken in den geest van de toekomstige oprigting van een koninkrijk in het zuiden van Italië, bestaande uit den Kerkelijken Staat en het koninkrijk Napels. De graaf *de Cavour* moet zich zijne ontevredenheid over deze stappen niet ontveinsd en inlichtingen gevraagd hebben aan de Engelsche en Fransche gezanten te Turijn. Ook in andere Italiaansche staten moeten soortgelijke pogingen opgemerkt zijn. In den Kerkelijken Staat heerschte algemeen de overtuiging, dat de Paus, indien de omstandigheden vergerden, besloten had, om op nieuw naar Gaëta te wijken, en dat aldaar reeds alles voor zijne ontvangst in gereedheid was gebracht.

Oostenrijk is intusschen op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid en heeft, naar men verneemt, reeds alle noodige voorzorgen genomen, niet alleen militaire, maar ook diplomatische, ten einde de orde in Italië te verzekeren.

In een brief uit Weenen, van eene goed onderrigte zijde, wordt verzekerd, dat, zoo door deelneming van Sardinie ernstige pogingen werden aangewend tot eene omwenteling in Italië, men er zeker van kan zijn, dat de vruchten hiervan niet door Sardinie, maar veel eer door Frankrijk en wel door de Napoleontische dynastie zouden genoten worden.

Uit Rome wordt gemeld, dat de staatkundige beginselen, welke in Sardinie door de meerderheid worden beleden, daar nog minder bekoemering verwekken, dan de godsdienstige rigting, die zich meer en meer in den zin van de Protestantsche leerstellingen, inzonderheid bij den meer of min gegoeden burgerstand, met toenemende kracht openbaart, en waarvan het dagblad *la Buena Novella* van tijd tot tijd de bewijzen oplevert. Men is te Turijn in het minst niet genegen, om ten aanzien van Rome eenige toegevendheid te betoonen, en de excommunicatiën schijnen niet den minsten invloed te hebben gehad, maar den tegenstand eer te hebben aangewakkerd dan verminderd.

— Uit Turijn wordt geschreven, dat de Sardijnse afgevaardigden zich in de laatste dagen hebben bezig gehouden met de overeenkomst, welke met de spoorweg-maatschappij, van *Victor Emmanuel*, is gesloten. Ofschoon men een hevigen tegenstand van de leden uit Savoye verwachtte, was de meerderheid der kamer het eens ten aanzien van de hoofzaak, en kwam zij daarin overeen, dat het hoog tijd werd om met ernst te denken aan het doorboren van den berg Cenis, waartoe, naar het oordeel van ervaren bouwkundigen, zeven jaren zouden gevorderd worden, en men gedurende dit tijdsverloop zich zoude trachten te behelpen met een zoogenaamden paardenspoorweg.

Verscheidene leden hebben gemeend in dien laatstgenoemden weg een middel te bespeuren om de doorboring op de lange baan te schuiven, en hebben, bij wijze van overgang tot de orde van den dag, de bewindslieden willen aansporen om met deze aangelegenheid den meest mogelijken spoed te maken. De minister *Cavour* heeft verklaard, dat hij geen de minste aansporing behoeft, maar dat men in eene zaak van zoo groot belang tot geen besluit kan komen, dan na een grondig onderzoek van bekwaame en vertrouwde deskundigen. Dit heeft niet verhinderd, dat de kamer, met 98 tegen 15 stemmen, heeft besloten om het ministerie te verzoeken met dit onderzoek den meesten spoed te maken, ten einde in de volgende zitting eene wet te kunnen voordragen om het dal van de Dora met dat van de Arc, door middel van een spoorweg, in dadelijk verband te brengen.

DUITSCHLAND.

Keizer *Alexander* van Rusland werd, vergezeld van den kroonprins van Wurtemberg en zijne gemalin, Donderdag avond op het buitenverblijf van den Koning van Pruisen verwacht. De Keizer zou slechts eenige dagen daar blijven. Sommigen trekken uit dit bezoek het gevolg, dat de Koning wellicht de kroonning des jongen Keizers te Moskou bijwonen zal; anderen houden het voor eene indirecte demonstratie, tegenover het drievoudig verband van den 15den April.

Prins *Frederik der Nederlanden* is Woensdag te Potsdam aangekomen.

— Reeds is van vele kanten gezegd en volgehouden, dat Oostenrijk te vergeefs bij Pruisen stappen gedaan heeft, om het traktaat van den 20sten April 1854 vernieuwd te krijgen. Als eene bijdrage daartoe kan strekken een brief uit Turijn in de *Indep. Belge*, waarin gezegd wordt, dat het hof van Berlijn aan dat van Turijn heeft te kennen gegeven, dat het zich in de aangelegenheden van Italië niet dacht te mengen. Is dit berigt waar, dan laat het zich begrijpen, waarom Oostenrijk te dien opzichte alles behalve gerust is. Er zijn drie zaken, welke men wel moet overwegen: vooreerst kan Duitschland geen belang hebben bij een oorlog van Oostenrijk in Italië; ten tweede, is het traktaat van den 20sten April 1854 voor den Duitschen bond altijd eene bron van moeijelijkheden geweest, zonder dat het Oostenrijk heeft verhinderd met de Porte en de westersche mogendheden een traktaat te sluiten, zoodra het dit in zijn belang achtte, en eindelijk, is een traktaat tot waarborging der niet Duitsche landen gevaarlijk voor de onafhankelijkheid van den bondsdag en voor het bondgenootschap zelf, dat niet door Oostenrijk beheerscht wenscht te worden.

— Oostenrijk schijnt de ontruiming van de Donauvorstendommen eenigzins te willen verschuiven; die ontruiming zou eerst plaats hebben binnen denzelfden tijd, als de westersche troepen het Oosten zouden verlaten; thans schrijft de *Oest. Corr.*, dat de ontruiming niet zal plaats hebben, dan als

de regeling van het bestuur der Donauvorstendommen zal gereed zijn. Het wordt dan echter de vraag, of Frankrijk en vooral Engeland zich met dat plan zullen kunnen vereenigen, en of Turkije tegen die gerekte bezetting geen bezwaar zal hebben? (Zie hieromtrent verder onder Engeland.)

DENEMARKEN.

Den 19den Mei heeft te Odense, de hoofdstad van Jutland, een treurig voorval plaats gehad. Het gezelschap paardrijders *Hinne* zou in de open lucht een groote wedren geven. Bij den laatsten loop werd een paard aan de barrière schuw, en in plaats van er met zijn rijder over te springen, nam het een geweldigen sprong over de barrière, die het van het publiek scheide, en kwam te land midden tusschen de talrijke menigte. Verscheidene personen moeten daarbij gedood en een groot aantal hunner zwaar gewond zijn. Er waren bijna 6000 toeschouwers bijeen.

Het Zweedsche ministerie verkeert in volkomen staat van ontbinding. De minister van financiën en twee zijner ambtgenooten zijn ontslagen.

GROOT-BRITANJE.

LONDEN, 28 Mei.

Men herinnert zich de moeilijkheden die in het begin van de tegenwoordige zitting van het Parlement zijn ontstaan over de benoeming van den heer *Parke* tot pair voor zijn leven, onder den titel van lord *Wesleydale*. Het Huis der Lords betwistte aan de regering het recht om niet-erfelijke pairs te benoemen, daar de regering, hiervan misbruik zou kunnen maken en zich naar goedvinden altijd eene meerderheid in het Huis zou kunnen scheppen. Het ministerie wierp dit wantrouwen van zich af en regtvaardigde de gedane benoeming door de noodzakelijkheid om uitstekende regtsgeleerden in het Huis te brengen, 't welk als opperste gerechtshof in vele zaken uitspraak moet doen. Na langdurige debatten werd toen de zaak aan eene commissie tot onderzoek opgedragen. Deze heeft thans haar rapport in gereedheid en stelt daarin voor, het gouvernement te magtigen eenige bekwaame regtsgeleerden met het levenslange en niet-erfelijke paarschap te bekleeden, onder voorwaarde evenwel, dat er niet meer dan vier te gelijker tijd mogen zijn. Waarschijnlijk zal dit voorstel door het Huis worden aangenomen.

De verklaring van Oostenrijk, om de vorstendommen geheel te ontruimen zoodra gevolg is gegeven aan de schikkingen welke op het vredescongres dienaangaande gemaakt zijn, dat is, niet voordat de algeheele organisatie der vorstendommen is tot stand gekomen, heeft algemeene verbazing verwekt. Lord *Clarendon* verklaarde namens de Engelsche regering, dat de ontruiming vóór de organisatie zou plaats hebben. Wie der twee geallieerden in dezen gelijk heeft, zal de tijd moeten leeren, maar men acht het duidelijk uitgesproken verschil, als een nieuw bewijs, hoe weinig harmonie er tusschen de leden van het drievoudig verbond bestaat, en hoewel men daaruit geen voor de vrede noodlottige gevolgen vreest, kan het toch aanleiding geven tot velerlei verwikkelingen en slechts de spanning vermeerderen, welke vooral ten gevolge van het Italiaansche vraagstuk tusschen beide gouvernementen heerscht.

Volgens dagbladen, die als getrouwe organen van het ministerie beschouwd worden, schijnt het Engelsche gouvernement in het geschil betreffende Midden-Amerika evenmin als in dat betrekkelijk de aanwerving van krijgsvolk aan den eisch der Vereenigde Staten te willen voldoen. »Het punt in geschil — verklaart de *Globe* — is thans niet, of de in 1850 betrekkelijk Midden-Amerika aangegane overeenkomst door ons dan wel door de Vereenigde Staten juist opgevat wordt, maar of de zin der verdragsbepalingen door de uitspraak van onpartijdige scheidsregters of wel door wapengeweld zal worden uitgemaakt.»

De bank van Engeland heeft (gelijk in ons vorig nummer is gemeld) het disconto weder op 5 per cent gesteld. Naar aanleiding van dit bericht, nemen wij de volgende woorden over uit de *Times*, ten betooge, dat de Engelsche geldmarkt thans van alle gevaar en stoornis bevrijd is. »Terwijl onze natie al de gevolgen van den oorlog zoo goed te boven komt, moet zij hulde brengen aan de werking der in 1844 gemaakte wet tot regeling der ruilmiddelen, alsmede aan het bestuur der bank, hetwelk bij deze gelegenheid in volkomen overeenstemming met den geest der regeling heeft gehandeld. Aan *sir Robert Peel*, als dengene welke die wet tot stand gebragt en tevens het vrijhandelsstelsel bij ons ingevoerd heeft, is het te danken dat wij eenen strijd, die voor de financiële krachten der volken eene zwaardere proef was dan eenige oorlog van vroegeren tijd, niet slechts zonder meer dan gewone moeilijkheden doorgestaan hebben, maar ook zoo geheel zonder rampen in de handelswereld, als zelfs in gewone tijden zelden het geval is.

Dit is zeker een nuttelooze les voor sommigen, wier dwaze denkbeelden over vrijhandel en ruilmiddelen niet te genezen zijn: zij zullen volhouden dat al het gebeurde aan de ontdekking der goudgroeven van Californië en Australië toe te schrijven is of aan anders even weinig afdoende omstandigheden. Doch de groote meerderheid van ons volk zal regt laten wedervaren aan de ware oorzaken, welke Engeland in staat stelden om eene krachtiger houding aan te nemen, hoe langer de oorlog aanhield, en zulks terwijl Frankrijk wegens den staat zijner geldmarkt leniging van het kwaad moet zoeken door kunstmiddelen die het voortzetten van den oorlog voor dat land gevaarlijk maakten.»

Ten einde eene nieuwe poging bij de regering te doen tot het intrekken van het verbod tot uitvoering der Zondagsmuzijk, zal in het kiesdistrict Marylebone eene monster-petitie aan lord *Palmerton* geteekend en hem in massa overhandigd worden. Men heeft hem de vraag gedaan, op welken dag hij de petitie in zijn hofte wenscht te ontvangen, en of het hem welgevallig is, dat ze door eene deputatie van verscheidene duizende personen uit den arbeidersstand overreikt wordt. Wanneer Englands eerste minister tegen deze demonstratie niets in te brengen heeft, dan zal ze aanstaanden Woensdag, of uiterlijk Zaterdag-avond der volgende week plaats vinden.

De leden van het genootschap, ingesteld ter bescherming der dieren, hebben hunne jaarlijksche vergadering gehouden, onder het presidentschap van den markies van Westminster. Volgens het gedane verslag, zijn er in 1855, 652 personen veroordeeld wegens mishandeling aan dieren gepleegd. De heer *Horzel* stelde voor het besluit te nemen, dat het slagen van dieren tot voedsel van den mensch en bloeddorstig en wild gebruik was, dat tegen de wet van God en de natuur streed. Dit voorstel heeft geen gunstige ontvangst genoten. Een ander lid deed eene redevoering ten voordeele der vogels »die men onbarmhartig tot vernaaft der menschen achter de tralies zet;» hij verzocht dat de gevangenen zouden worden in vrijheid gesteld. Maar ook dat voorstel vond geen ingang.

Ook hield het koninklijk geografisch gezelschap gisteren zijne jaarlijksche bijeenkomst onder voorzitterschap van den admiraal *Beechey* en werd daarin besloten de groote gouden medaille uit te reiken aan dr. *Kane*, wegens zijne ontdekkingen op de reis ter opsporing van *John Franklin*, en aan dr. *Barth*, wegens zijne groote ontdekkingsreizen in Centraal Afrika.

Na schuldig te zijn verklaard, is de giftmenger dr. *Palmer* naar Stafford overgebragt, om aldaar de doodstraf te ondergaan.

Indien men sommigen gelooven mag, heeft *Palmer*, den dag vóór zijne veroordeeling, zijnen broeder *George Palmer* en zijnen sollicitant *J. Smith* niet alleen met groote bedaardheid bij zich ontvangen, maar hun op den meest kalmen toon verzekerd, dat hij onschuldig was en, wat hij gedurende zijn leven ook verkeerd bedreven mogt hebben, het denkbeeld om iemand het leven te benemen, nooit bij hem is opgekomen. Hij wenschte die bezoekers toe dat zij zoogerust mogten slapen als hij dien nacht gedaan had, naardien hij het graf niet meer dan zijn bed vreesde. Volgens hem, zou hij het slagtoffer van valsche getuigen wezen.

FRANKRIJK.

PARIS, 28 Mei.

De *Moniteur* deelt mede, dat tusschen Frankrijk en Saksen een verdrag is gesloten betrekkelijk den letterkundigen eigendom. — Gisteren heeft op het veld van Mars de aankondigde groote wapenschouwing plaats gehad. De Keizer was vergezeld door den aartshertog *Maximiliaan* en prins *Oscar*. Onder de staf-officieren, die den Keizer vergezelden, heeft men de maarschalken *Bosquet* en *Canrobert* opgemerkt, mitsgaders eene menigte buitenlandsche legerhoofden. Daarop volgde het rijtuig der Keizerin, geëscorteerd door een detachement guides. Nadat de inspectie was afgelopen, hebben de troepen gedefileerd. Z. M. is door de gezamenlijke manschappen met veel geestdrift toegejuicht.

Voor de op den 1sten Junij e.k. te openen tentoonstelling te Parijs zijn ontvangen hoeveelheden visch afkomstig

van de kunstmatige vischteelt-inrigting te Huningue. Deze visschen, ten getale van ongeveer 3000, zijn Donau-zalmen, forellen uit de Zwitsersche meren, en ombra's (eene elftsoort) uit het meer van Constanz. De ombra's zijn eerst in dit voor jaar geteeld. De zalmen en forellen zijn veertien maanden oud en 12 à 16 centimeters lang; er zijn ook twee zalmen onder van drie jaren, waarvan een 48 centimeters lang is en 34 centimeters in ontrek heeft, en 2 kilogr. weegt.

De heer *Mirès* heeft weder een nieuw crédit-mobilier opgericht, alzoo het derde, dat van dien aard alhier bestaat. De inschrijvingen voor deze onderneming zullen Zaterdag geopend worden. Het kapitaal is op 60 miljoen francs bepaald. De heer *Mirès* heeft het *Hotel de Paris* in de Rue Richelieu aangekocht, waar de zetel der nieuwe maatschappij zal gevestigd zijn.

Volgens een beursgerucht, zou de *société des immeubles*, in de rue Rivoli, haar kapitaal van 24 tot 64 miljoen willen verhoogen. Het schijnt wel dat in Frankrijk de miljoenen uit den grond oprijzen!!

In weerwil van de ijverige pogingen van een groot aantal zijner letterkundige vrienden, om intekeningen te verkrijgen op den letterkundigen cursus van den heer *de Lamartine*, zijn er nog geene 20,000 exemplaren van dit tijdschrift geplaatst. Daar nu een groot gedeelte van deze abonnementsgelden gedurende het eerste jaar der uitgafte verslonden wordt door de noodzakelijke uitgaven, heeft men bij lange na nog niet die winst, welke noodig is om de schulden van den dichter, ten bedrage van twee miljoen francs, te betalen.

Bij deze gelegenheid kan men zich afvragen, hoe het komt dat een man, die zoo rijk geboren is, twee miljoen schuldig is. Het raadsel zal opgelost worden, wanneer men in aanmerking neemt, dat de heer *de Lamartine* een der grootste eigenaren van wijngaarden is, die in Frankrijk zijn. Die wijngaarden waren, toen hij ze van zijne familie erfde, bezwaard met eene hypotheek van meer dan een miljoen. Sedert 1848 kwam er wegens de ziekte in de wijndruiven bijna geen oogst van zijne gronden. De interessen moesten evenwel betaald (n bovendien een 400- à 500tal landbouwers onderhouden worden).

De moed van den dichter en de sympathie van de geheele Franse en Europeesche drukpers zullen echter, naarmen hoopt, reeds na verloop van eenige jaren hem uit zijn ongunstigen financiële toestand gered hebben.

Te Lyon is eene nieuwe soort van restauratie tot stand gekomen, een uitgebreid rijtuig namelijk waarin zich eene keuken en eene eetzaal bevinden; deze restauratie rijdt op bepaalde uren naar den ontrek van fabrieken, die een groot aantal werklieden bezigen.

De dagbladen deelen een nieuw voorbeeld mede van de ongelegenheid waarin de dames kunnen geraken door den tegenwoordigen omvang harer japon. Een ingezetene der stad Caen kwam in een bureau van diligences om drie plaatsen te bespreken. »Mijnheer, zeide de klerk, hoeveel dames onder die drie reizigers?» — Éene, mijnheer. — Dan noteer ik vier plaatsen. — Maar, mijnheer, ik vraag er slechts drie. — Dat is waar en ik erken het gaarne. Maar sedert het in gebruik komen der crinoline, zijn wij verplicht elke dame voor twee plaatsen in te schrijven, éene voor haar, en éene voor de japon à la Malakoff.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 29 Mei.

De Koning heeft het beschermheerschap aangenomen van de algemeene koninklijke vereeniging van landbouw. Gisteren middag zijn de vergaderingen van die vereeniging gesloten, waarin verscheidene rapporten zijn uitgebragt over de voorgestelde punten, die in de vorige bijeenkomst waren ter sprake gebragt. In deze vergaderingen zijn weder andere punten voorgesteld, waarover in eene volgende bijeenkomst, vermoedelijk in de maand Februarij van het volgende jaar, zal worden beraadslaagd. Het doel dezer bijeenkomsten is, om tot voorlichting te strekken voor de verschillende afdelingen van de maatschappijen van landbouw in Nederland.

Men vernemt dat Z. K. H. prins *Frédrik* der Nederlanden, bij de aanstaande kroonung van Z. M. den Keizer van Rusland, Z. M. den Koning zal vertegenwoordigen.

Naar men vernemt, is alhier het bericht ontvangen, dat Z. K. H. de aarthertog *Maximiliaan* van Oostenrijk gebruik zal maken van het aanbod, hem van wege Z. M. den Koning gedaan, om eenige appartementen van het paleis in het Noordeinde te betrekken.

Zr. Ms. stoomjagt de *Leone* is heden morgen van Helievoet-sluis naar Vlissingen gestoomd, om daár op order te wachten. Deze bodem is bestemd om den aarthertog te Antwerpen af te halen.

Zr. Ms. stoomschip *Merapi*, hetwelk met den 1sten Junij aanst. in dienst gesteld wordt, zal met Z. K. H. den prins *van Oranje* een' zeetogt ondernemen naar Schotland, Noorwegen en Island.

De *N. Rott. Ct.* van gisteren bevat een rekent van de kamer van koophandel en fabrieken te Enschedé aan Z. M. den Koning, waarbij het wensche van afschaffing van de patentwet wordt verzocht, of dat bij wijziging der wet, hare bij dit adres aangewezen gebreken in aanmerking mogen worden genomen.

Volgens dat adres, is de grondslag der belasting min of meer 2 ten honderd van de winst van ieders bedrijf. Die belasting staat dus gelijk met een hoofdelijken omslag van 2 pCt., alleen voor de werkende leden der maatschappij, waarbij de inkomsten van hen die van eigen vermogen leven worden vrijgesteld. Derhalve die werkt moet betalen, die werkeloos leeft en dus toont dat hij zoo veel bezit, dat hij zonder werken aan den kost kan komen, is vrij. Dat strijdt tegen de billijkheid, tegen eene goede staathuishoudkunde. De patentbelasting is dan ook door onderscheidene bevoegde beoordeelaars, zoo als *Gugel*, *v. Bosse* en anderen, bestreden, en de tegenwoordige minister van financiën, die zich tegen eene belasting op de inkomsten verklaard heeft, kan onmogelijk een verdiediger van de patentwet zijn.

Verder wordt op de groote gebreken der wet gewezen. Zij staat in verband met den toestand der maatschappij tijdens hare invoering in 1819. Sedert is er zooveel veranderd, dat de wet noodwendig ongelijk moet drukken. De maatschappij van het aantal werklieden is mede zeer verkeerd, en drukt op de vrije werkverschaffing. In 1823 werd de opbrengst $\frac{1}{3}$ verminderd; maar in 1832 om de oorlogskosten weder 75 ten honderd verhoogd. Voor die verhooging bestaat de reden niet meer. Dat de wet slecht is, getuigen de herhaalde pogingen tot herziening. Men had er reeds eene op 't oog in 1825, maar gedurig is het gebleken dat de moeilijkheid in den onregtvaardigen grondslag is gelegen, die het onmogelijk maakt om er iets goeds van te maken.

De *Amst. Ct.* ontleeft aan eene goede bron, dat het voornemen onzer Regering, om het handelstraktaat met België op te zeggen, vervallen is door de jongste wijzigingen in de Belgische handelswetgeving en tarieven; de opzegging zal nu geen plaats hebben, maar eene afwachtende houding worden aangenomen.

AMSTERDAM, 29 Mei.

In de gisteren avond gehouden zitting van het tweede Nederl. congres voor het armwezen, is het eerste in behandeling genomen punt 5 van het programma, luidende:

»Tegen de invoering eener wet, waarbij de verkoop van sterke dranken (als immer schadelijk voor de gezondheid en den welstand der ingezetenen) wordt te keer gegaan, schijnen de zeden en de denkwijze van het Nederlandsche volk zich nog te verzetten. Door bijzondere personen en vereenigingen kan met vrucht gearbeid worden aan eene wijziging der algemeene denkwijze in dit opzigt. Doch mag men van de wetgevende magt niet thans reeds verlangen dat openbare dronkenschap, als een op zich zelf staand misdrijf, met straf bedreigd worde?»

»Kan de wetgeving met goed gevolg maatregelen nemen tot beperking van de trafiek van sterke dranken?»

»Verdiert het voorbeeld van eenige armbesturen navolging, welke bedeling ontzeggen aan gezuimen, wier hoofd of kostwinner vertering in sterken drank maakt?»

Vele beschouwingen zijn over dit artikel in het midden gebragt. Aan de beraadslaging namen deel de heeren *Hafkenscheid*, *Brons*, *Jolles*, *Berlin*, *Edelink*, *de Bosch Kemper*, *Sarphati*, *d'Ablain*, *van Giessenburg*, *Frankenhuyzen* en *Cohen Stuart*. Door eenige leden werd gewezen op het groot getal misdrijven, waarvan drie vierden hunne aanleiding en oorsprong vinden in dronkenschap, en de noodzakelijkheid betoogd door andere leden op de heilzame werking der Zondagswet in Schotland, houdende verbod van den verkoop van sterken drank, en op de verbodsmaatregelen in eenige staten van Noord-Amerika, waar het getal gevangenen sedert de invoering der wetten aanzienlijk is verminderd.

Sommige leden beweerden dat de volksovertuiging als het

krachtigste middel moest worden beschouwd tot bestrijding eener volksondeugd. Anderen weder beschouwden het vraagstuk in verband met eene betere volksovervoeding. Ook werd de verhouding van het pauperisme tot het volksonderwijs ter sprake gebragt, en vooral gewezen op het voorbeeld der republiek van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, die hare stoffelijke welvaart en grootheid te danken heeft aan haar deugdelijk en praktisch volksonderwijs; overal waar de uitgaven van het onderwijs werden vergroot, zoo verklaarde deze, bleek het getal der armen kleiner te zijn; terwijl het hier te lande in omgekeerde verhouding stond.

Na langdurige beraadslaging, werd door den heer *Cohen Stuart* een amendement voorgedragen, strekkende om dit punt aldus te lezen: »Het congres acht het wenschelijk, dat de wetgevende magt maatregelen neme tot beperking van de trafiek van sterken drank, en indien het mogelijk is, openbare dronkenschap straffe.»

Dit amendement is aangenomen.

Vervolgens komt in beraadslaging punt 7: »Verdiert tijdelijke werkverschaffing door instellingen van weldadigheid de voorkeur boven regtstreeksche bedeling?»

»Is er eene wijze van werkverschaffing mogelijk, die, zonder schade toe te brengen aan de vrije nijverheid, in een gegeven tijdperk geen hooger bedrag aan onkosten en loonen vereischt, dan anders in bedeling zoude verstrekt zijn?»

Met de in de 1ste alinea gestelde vraag konden de meeste leden zich over het algemeen wel vereenigen; ten aanzien der tweede werd een ontkennend antwoord gegeven door de heeren *Mees* en *d'Ablain* van *Giessenburg*. Door den heer *de Sitter* werden eenige bijzonderheden medegedeeld nopens den aard der te Groningen bestaande werkinrigting.

Hierop wordt dit tweede congres door den voorzitter gesloten. (In de zitting van den vorigen dag heeft vooral de regeling van het armwezen in de stad Groningen het onderwerp van beraadslaging uitgemaakt.)

De heer *Edelink* deed het eerst eenige mededeeling omtrent den toestand aldaar. Hij zeide, dat Groningen in een exceptionelen, maar gelukkigen toestand verkeerde. Het gemeentebestuur heeft daar met de diaconien een contract aangegaan voor 3 jaren, en zich verbonden om uit de gemeentekas eene som uit te keeren, niet als subsidie, maar als toelage, waartegen de diaconien alle armen verzorgen. Te Groningen bestaat slechts in naam een burgerlijk armbestuur, waarvan de werkring alleen is om aan de betrokkene armbesturen kennis te geven van de aan hunne zorg toevertrouwde personen en te zorgen voor de restitutie der uitschotten. Deze regeling bevalt goed en wanneer het contract in het volgende jaar afloopt, dan zal het gemeentebestuur de diaconien bereid vinden, het op dezelfde voorwaarden te continueren. Hij geeft als zijne opinie te kennen, dat het domicilie van onderstand bij de tegenwoordige wet beter is geregeld dan bij de wet van den 28sten Nov. 1818.

De heer *Koenen* vroeg of tegen deze regeling, waardoor de bepalingen van de armenwet illusoir worden gemaakt, bij ged. staten of bij den minister van binnenl. zaken geen bezwaar is gerezen, hetgeen de heer *Edelink* ontkennend beantwoordde.

De heer *de Sitter* zeide, dat bij zijne uitgave van de armenwet is teruggekeerd voor eene kritiek van die wet, evenzeer als de wetgever voor hare toepassing schijnt terug te deinsen. Te Groningen heeft men getracht op wettige wijze de bepalingen der wet buiten werking te stellen. Hij licht nader het door den heer *Edelink* medegedeelde toe, en zegt, dat door het contract eenheid van armverzorging is verkregen.

Enige vragen door den heer *Surin* tot den heer *Edelink* gerigt, n.l. of alle gezindten te Groningen met de regeling genoegen nemen, en of de niet naleving der armenwet op het lot der armen gunstig heeft gewerkt, werden door dien heer toestemmend beantwoord. Op de vraag van den heer *Koenen*, hoe gehandeld wordt met hen, die tot geen kerkgenootschap behooren, antwoordde de heer *Edelink*, dat in het contract dit geval is voorzien, namelijk dat burg. en weth. aanwijzen aan welk kerkbestuur de verzorging wordt opgedragen.

De heer *Dommering* deelde nog eenige bijzonderheden mede omtrent het tot stand komen van de overeenkomst tusschen het burgerlijk en de kerkelijke armbesturen. Hij betoogde het gunstige van die overeenkomst en wenschte, dat elders ook die eenheid in de armenverzorging moge tot stand komen, welke zulke gunstige resultaten in de stad zijner inwoning heeft opgeleverd.

De heer *Ackersdijk* juichte toe het beginsel te Groningen aangenomen. Hij geeft als zijn gevoelen te kennen, dat armverzorging door den Staat ongunstig zal werken. Hij stelt er belang in, dat de wet in beginsel moge zeegeveeren. Hij wenschte dat het overal elders ware zoo als te Groningen, en achtte dat de overeenkomst aldaar niet is een eluderen der wet. Hij hoopt dat ook te Utrecht het voorbeeld van Groningen moge worden gevolgd.

De heer *de Sitter* heeft met genoegen vernomen, dat de handwijze, te Groningen gevolgd, goedkeuring verwerft. Hij lichtte nader het door hem gesprokene toe. Men heeft te Groningen de wet niet willen eluderen of ontduiken, maar willen voorkomen de nadeelgevolgen, welke men vreesde dat uit de toepassing der wet zouden ontstaan.

Ten slotte is, zooals wij reeds hebben medegedeeld, de heer *de Sitter* uitgenoodigd, mededeeling te doen van de overeenkomst die tusschen het burgerlijk en kerkelijk armbestuur van Groningen getroffen is en die gebleken is proefondervindelijk voor beider belangen heilzaam te werken.)

Bij de arr-regtbank alhier, stond heden te regt *H. G. Mulder*, beschuldigd van hoon en laster in een gedrukt en verspreid geschrift, alsmede van het uiten van beleedigende uitdrukkingen tegen den heer officier van justitie in dit arrondissement. Nadat eene door den verdediger van den beklagde, mr. *A. Meijer Bing*, vooropgestelde exceptie, dat het O. M. namelijk hier zou fungeren in eigene zaak, door den substituu-officier van justitie, mr. *J. C. Blyveld*, bestreden en door de regtbank verworpen was, zijn de getuigen gehoord. Hierop requireerde de subst.-officier van justitie, veroordeeling van den bekl. tot eene gevangenzetting van een tot zes maanden, twee boeten (eene van f 8 tot f 250, de andere van f 25 tot f 1000) en ontzetting van regten ter beoordeeling van den regter.

Na verdediging van den raadsman, die beweerde dat hier 1) geen boos opzet aanwezig is; 2) volgens de wet geen hoon of laster bestaat in de geïmagineerde plaatsen; 3) een privaat persoon, geene autoriteit is aangetast, weshalve hij concludeerde dat in het ten laste gelegde slechts eene bloote injurie zou worden gezien, — is, na re- en dupliek, de uitspraak bepaald op Woensdag den 4den Junij e.k.

De heeren *C. A. van Hemert*, c. s., allen te Amsterdam, hebben, met het oog op de behoeften van het steeds toenemend handelsverkeer met alle naburige natien, en ter verbetering van het vervoer van passagiers, maar vooral van goederen van Amsterdam naar andere groote koopsteden en zeehavens, het plan gevormd, eene maatschappij op te rigten met een kapitaal van f 2,000,000, verdeeld in 2000 aandelen van f 1000 ieder, om met deze gelden stoomschepen aan te koopen of te doen aanbouwen, ten einde daarmede stoombootverbindingen aan te leggen tusschen Amsterdam en al de plaatsen met welke door het drukke en vermeerderde handelsverkeer eene zoodanige verbinding nuttig en wenschelijk zoude kunnen zijn; zij wenschen voorloopig tot stand te brengen de lijnen tusschen Amsterdam en Petersburg over Gortenberg en Kopenhagen; tusschen Amsterdam en Bordeaux over Havre, en tusschen Amsterdam en Koningsbergen; zij hebben tot heden geen naam noch aan hunne onderneming, noch aan de in vaart te brengen stoomschepen gegeven, maar verzocht, dat hun worde vergund aan hunne onderneming den naam van: *Koninklijke Nederlandsche stoombootmaatschappij*, en aan het eerste door hen in de vaart te brengen stoomschip, den naam van: *Willem III* te geven. Dit tweeledig, bij adres aldus ontwikkeld verzoek, is door Z. M. ingewilligd, mits de adressanten zich gedragen naar de bepaling, vastgesteld, zoo omtrent de naamlooze vennootschappen, als die op de stoomvaart in het algemeen kunnen worden toepasselijk geacht.

SCHARWOUDE, 27 Mei.

Heden had eene vrouw in onze gemeente het ongeluk, dat, terwijl zij een luciferstokje strijken wilde, haar het fosforus onder den nagel van den duim kwam, alwaar zekerlijk eene opening moet geweest zijn, zoodat het gif het bloed raakte en den duim oogenblikkelijk deed opzwellen. Daar het aan geneeskundige hulp op dit tijdstip ontbrak, besloot haar echtgenoot, als beducht voor erger gevolgen, haar het voorste lid van den duim af te snijden, hetwelk hij ook terstond met zijn scheermes ten uitvoer bragt. Later is zij eerst onder ge-

neeskundige behandeling gekomen. Dit moge alweder tot een waarschuwend voorbeeld strekken. (Handbl.)

ZWOLLE, 29 Mei.

In de gisteren onder voorzitting van den heer jhr. mr. C. Backer gehouden buitengewone vergadering van aandeelhouders der Overijsselsche kanalisatie-maatschappij, in welke door een getal van 62 aanwezigen met 122 stemmen te zamen een kapitaal van f 840,500 werd vertegenwoordigd, is met eenparige stemmen besloten tot de kapitaalvergroting overeenkomstig het laatstelijk voorgesteld plan, — waarna de notariële acte van deelname is gepasseerd.

LEEWARDEN, 29 Mei.

Bij de herstemming voor leden van de provinciale staten in het kiesdistrict Franeker zijn gekozen de heeren L. Britzel en mr. J. Albarde, Cz.

In het kiesdistrict Sneek zijn gekozen het aftredend lid de heer H. Cz. Wouda en jhr. mr. O. R. van Andringa de Kempenaer.

In het kiesdistrict Heerenveen zijn gekozen de heeren A. Meinesz, J. A. van Heloma, mr. F. S. Reiding en J. S. Bokma, de beide laatste aftredende leden.

Van de thans aftredende 25 leden der provinciale staten zijn in het geheel herkozen 19 leden; op nieuw zijn gekozen 2 oude leden (de heeren jhr. mr. O. R. v. Andringa de Kempenaer en L. Britzel); als nieuwe leden zijn gekozen de heren mr. J. H. Albarde, A. Meinesz, J. A. van Heloma en mr. J. Albarde, Cz., terwijl voor den heer mr. B. S. Stienstra, die bedankt heeft, gekozen is de heer M. L. van de Woestijne Voerman.

Aan den hoofdonderwijzer P. A. Meeter, te Huizum, nabij Leeuwarden, die heden zijn 50jarig jubilé als zoodanig vierde, is bij de gelegenheid namens Z. Maj. den Koning de zilveren medaille wegens 50jarige getrouwe en ijverige pligtsbetrachting vereerd.

ASSEN, 29 Mei.

Bij de herstemming voor een lid van de provinciale staten in het kiesdistrict Hogeveen, heeft de heer N. A. Blom te Meppel 273 en de heer A. Zepel te Hogeveen 165 stemmen bekomen, zoodat eerstgemelde als lid der provinciale staten is herkozen.

Uit Meppel wordt geschreven, dat bij deze herstemming zoo veel ijver is betoond, dat zelfs vrouwen er deel aan namen; althans ééne vrouw is met een stembriefje aan het bureau van stemming verschenen, doch daar de wet zulke een ijver in dezen ten opzichte der vrouwen niet gedooft, moest deze vrouw afgewezen worden.

Het eerste schip met turf, hetwelk langs het Oranje-Kanaal is afgevoerd, is te Dordrecht aangekomen. Die turf komt uit de veenen, gelegen onder de gemeente Odoorn; zij is van uitmuntende hoedanigheid. Bij deze gelegenheid wordt aangemerkt, dat de werkzaamheden aan gezegd kanaal met kracht worden voortgezet, dat het reeds over eene lengte van 20,000 ellen is afgemaakt, en er alle vooruitzigt bestaat, dat men in het volgend jaar het werk zal voltooien en de Bargerveenen bereiken. De Bargerveenen bevatten duizende bunders kostbaar veen, die voor duizenden eene bron van welvaart kunnen worden.

Omtrent het onlangs te M. voor den ambtenaar van den burgerlijken stand voltrokken zonderlinge en regt dramatische huwelijks, waarvan ook wij melding hebben gemaakt, valt thans te berigten, dat dit huwelijk, ofschoon niet op wettige wijze, thans bijna even zonderling en ras weder is ontbonden, gelijk het in de gevangenis is gesloten. Die teedere gevoelen van genegenheid, die bij deze geliefden op genoemde plaats ontstonden, zonder dat zij elkander te voren, noch ook aldaar gezien hadden, schijnen dus niet van den regten stempel geweest te zijn. De man heeft reeds onmedoogend zijne vrouw verlaten.

GRONINGEN, 31 Mei.

De beraadslagingen over de verschillende bepalingen van het politie-reglement voor deze gemeente zijn in eene gisteren avond gehouden zitting van den raad ten einde gebragt.

In die zitting is mede ingekomen eene missive van ged. staten, waarbij mededeeling wordt gedaan van eene missive van den minister van binnen. zaken van den 17den dezer, die te kennen geeft, dat door hem geen gevolg kan worden gegeven aan de aanvraag die dezerzijds is gedaan om magtiging te verleen tot de herziening van de herziening van de verordeningen nopens de beurtverven tusschen Groningen en Deventer en Zutphen, en Groningen en Avereest.

De minister zegt op de dezerzijds gedane aanvraag, ook de gemeentebesturen van Deventer en Avereest te hebben uitgenoodigd om zich te verklaren of zij mede magtiging verlangden om tot eene herziening van bedoelde reglementen over te gaan. Doch geen dier beide besturen wenscht die magtiging; dat van Avereest niet, omdat naar zijn beweren de gemeente al het genot van het veer mist, en dat van Deventer niet, omdat art. 291 der gemeentewet op die verordening niet toepasselijk en dus de herziening onnoodig te achten is.

Onder deze omstandigheden zal de herziening van het reglement niet kunnen plaats hebben en dus de daarvoor vereischte magtiging ook niet te pas komen. Immers is de minister van mening, dat het gemeentebestuur van Deventer te regt de niet toepasselijkheid van genoemd wets-artikel op reglementen als welke het hier geldt, aanneemt. Z. exc. toch gelooft ook, dat de straffen bij de reglementen op de beurtverven tegen de schippers bedreigd, volkomen gelijk staan met die welke tegen gemeentebesturen moeten worden aangemerkt als strafverordeningen, maar bloot als eene regeling van ambtspolitie. Daar deze uitlegging des ministers geheel afwijkt van die welke tot nu toe omtrent de herziening der reglementen voor beurtverven in gevolge art. 291 der gemeentewet bestond, hebben wij gemeend die missive eenigzins uitvoerig te moeten teruggeven.

God. Staten hebben, bij notificatie van den 29sten dezer, de lijst van de hoogstaanslagen in de rijks directe belastingen in de provincie Groningen (zooda is is medegedeeld in deze courant van den 13den April) gesloten.

Het provinciaal gerechtshof alhier heeft Donderdag 1.1., na afgelegd examen, bevorderd tot kandidaat-notaris: de heeren mrs. W. G. H. DULL, jonkh. O. VAN SWINDEREN, J. VAN GIFFEN, G. J. KEISER, alle wonende te Groningen, en A. J. DE SITTER, wonende te Winschoten.

De drie bogen van den vroegeren Poelcepoortenboog zijn thans geheel weggebroken. Bleek bij het afbreken, dat het metselwerk van boven zeer hecht was, meer benedenwaarts had het zeer veel door het water geleden. Gedurende den tijd der afbreking is de scheepvaart geen oogenblik gestremd geweest. Nu is de grootste hinderpaal voor de passage der groote scheepsholten uit den weg geruimd.

Als eene bijzonderheid wordt ons medegedeeld, dat op den eersten dag van de opening der visscherij door K. T. CLEVERINGA, logementhouder te Stedum, en twee medeliefhebbers, in de nabijheid van die plaats met het zoogenoemde sein is gevangen de buitengewoon groote hoeveelheid van meer dan 1000 oude ponden visch en zulks op een afstand van slechts 1/4 uur.

De stand der veldgewassen is daar over het algemeen bijzonder gunstig; de gedurige afwisseling van regen en warmte is voor den groei der veldgewassen zeer voordelig geweest. Het koolzaad staat thans in vollen bloei en levert een der schoonste landgezigten op, want in het verscheid ziet men niets dan de gele kleur, afgewisseld met het zachte groen. Ook de appelboomen staan thans in den schoonsten bloei en beloven eene rijke opbrengst; van de peroboomen kan men zulks niet zeggen, daar deze bijna of geheel niet gebloeid hebben.

Uit Odoorn wordt ons van gisteren het volgende geschreven: Heden achtermiddag werden bij het graven der fondamente voor den bouw onzer nieuwe kerk, 75 duim beneden den beganen grond, gevonden twee penningen, de eene vervaardigd uit zilver, nagenoeg ter grootte van een' ouden scheepsschelling, en de andere uit koper, ter grootte van eene kleine oude duit.

Op den eersten vindt men aan de eene zijde eenen bisschop met randschrift, en aan de keerszijde twee zuilen. Uit de nader te ontraadselen randschriften hoopt men te ontdekken, tot welken tijd deze zilveren penning behoort. — De koperen penning is geheel afgesleten en dus minder belangrijk.

Iets over de eindelijkte verdwijning onzer hooge veenen.

Onder dezen titel komt in het laatste nummer van SLOET's Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, een belangrijk artikel voor, dat eene meerdere bekendheid en naauwgezette overweging overwaardig is.

Reeds ten tijde van KAREL V koesterde men de vrees, dat de turf eenmaal zoude verdwijnen. Was die vrees toen, bij de dunne bevolking, de ontzettende massa aanwezige veenen en het groot aantal bosschen, overdreven, thans is die toestand geheel veranderd.

De veenen, zegt de schrijver, zijn toegankelijk geworden door kanalen en wegen, en zonder dat wij eenige hinderpalen aan verbruik of vervoer in den weg wil stellen, kunnen wij onze vrees niet bedwingen, dat althans over 100 jaren, zulk een kort tijdperk in het leven van een volk, wat slechts door drie menschengeslachten ingenomen wordt, ons volk ten eenenmale van turf verstoken zal zijn. Zulk een vooruitzigt verdient al de oplettenheid van de regering en het volk. — De bevolking van het rijk is over het laatste vijfjarig tijdvak telken jare met 30,000 zielen vermeerderd; wanneer men eene gelijke toename van onze bevolking voor het vervolg stelt, maar die natuurlijk sterker zijn zal, dan zou zij over 100 jaren met 3 miljoen vermeerderd zijn, dat is, de dubbele bevolking van thans uitmaken, waarmede ook het verbruik van brandstof verduubbelen moet.

Wel is waar bekleedt ook de steenkool een grooter aandeel in de verwarmingsstoffen van onzen tijd; maar daarentegen wordt er minder hout en meer turf verbrand, sinds de ruime schouwen door de kagchels verdrongen en de prijzen van het brandhout gestegen zijn. Ook moet men hier het oog hebben op het verbruik van den turf in onze tighelarijen, pannen- en pottebakkerijen, kalkovens en andere fabrieken. Er zijn toch in ons rijk alleen 332 steenbakkerijen in werking, welke een aandoend en ontzettend verbruik van turf naar zich slepen. — Tegen dit verbruik gelooven wij niet, dat onze veenen eene eeuw lang bestand zullen zijn. Wel is waar zijn aan onze oostelijke grenzen in Groningen, Drenthe en Overijssel nog uitgebreide onontgonnen veenen, waar het oog als het ware geen eind aan kan zien; maar het zag dit evenmin aan de veenmassa's van de Smilde, het Hoozevee, de Bedemsvaart, toen die het eerst begruut werden, en toch verklaren ons deskundigen, dat binnen 50 jaren al die veenen uitgeput zullen zijn.

Maar wie weet ons te zeggen, hoeveel veen in ons land nog aanwezig is? Men ziet gemakkelijk het belangrijke dezer vraag in, maar houdt wellicht de beantwoording daarvan voor onmogelijk. Geenszins! men behoefde hiervan slechts de veenen aan hunne oppervlakte te meten en hunne diepten te peilen. Het had op den weg der geologische commissie gelegen, om dit onderzoek te doen: over deze en andere aangelegenheden had de regering haar vraagpunten kunnen stellen, of had zij die van het landhuishoudkundig congres kunnen uitlokken. Nu schiet er niets anders over, dan dat de gewestelijke besturen zich deze zaak aantrekken, en wij hebben de beste verwachting hieromtrent van dat der provincie Groningen en de aldaar gevormde commissie voor de gewestelijke statistiek.

Uit de belasting op den turf kan men de hoeveelheid turf kennen, die jaarlijks verbruikt wordt; kent men nu ook de hoeveelheid aanwezige veenstof, dan zal men, ook wanneer men een gelijkmatig verbruik daarvan in de toekomst aanneemt, gemakkelijk den tijd berekenen kunnen, dat er geene veenen meer in ons land zullen zijn.

Maar, vraagt men ons ten slotte: wat zal de kennis van het tijdstip baten, dat de laatste spade in het veen gezet zal worden, als men aan het verbruik van den turf geene palen wil of mag stellen?

Het zou ons behoedzaam maken, om niet met het uitroeien van bosschen, wegens de voorbijgaande hooge prijzen van de grannen, een verschijnsel dat men in alle provincien waarneemt, roekeloos voort te gaan. Het zou alle gedachte aan het verkoopen van nog bestaande domein-bosschen doen opgeven. Het zoude groote kapitalisten kunnen aansporen om het nuttig voorbeeld van den aanleg van bosschen, dat de heer van HEECKEREN VAN SONSBEECK op de Veluwe geeft, na te volgen.

Bij het toenemen der bevolking en het verdwijnen van de veenen, is er geen zekerder belegging van zijn kapitaal dan in den aanleg van bosschen, waarvan de noodige kennis ook gemakkelijk te verwerven is, dan van eigenlijke landontginning, terwijl het beheer van bosschen ook minder moeite en tijd vereischt.

Ook van hare zijde kunnen de regering, de gewestelijke en gemeentebesturen het voorbeeld geven door de beplanting der wegen, die daarvoor geschikt zijn; op deze wijze zoude er nog een groot woud aan te winnen zijn. Wie zoude het zeggen, dat Amsterdam alléén 40,000 boomen bezit? eene omstandigheid, die op het Landhuishoudkundig Congres te Alkmaar medegedeeld werd.

Wanneer in den winter het water lang bevroren is geweest, dan doet zich nu reeds op vele plaatsen gebrek aan brandstof gevoelen, de stijgende prijzen worden een belstel voor menig gezin om zich naar behooren te verwarmen. Wat zal het zijn, wanneer er volstrekt geen turf meer zal te bekomen zijn, — op het tijdstip dat het kind zijn moer verbrand zal hebben?

Wij gelooven aan de onuitputtelijkheid der steenkolenmijnen in Engeland; maar zijn er geene omstandigheden denkbaar, dat de toecvoer van steenkolen verhinderd kan worden?

Zuiniger verwarmingsstoestellen zullen uitgevonden worden, gewis! maar niettemin houden wij ieder, die bij ons een boom plant, voor een weldoener van het volgende geslacht."

(Ingezonden.)

Ontvangen hebbende eene uitnoodiging om op den 13den Augustus dezes jaars het 25jarig gedachtenisfeest van onzen soldatentijd mede te komen viëren, geef ik de commissie voor de regeling van de feesten in bedenking, of de 13de Augustus wel goed is gekozen. Die dag is een Vrijdag, en zal velen der predikanten, welke van heinde en verre opkomen, verhinderen om in tijds weer te huis te kunnen zijn. Voor hen is de Woensdag een meer geschikte dag, en om den wil der predikanten (4de peloton!!!) zou ik gaarne zien, dat het feest bepaald werd op een' Woensdag. In het jaar 1841 waren van de 62 deelgenooten 28 predikanten, in 1851 van de 52 zesentwintig, dus juist de helft.

De commissie gelieve er nog eens bedaard over na te denken! Een Oud-onderofficier der Vrijwillige Flankeur-Compagnie Groninger en Franeker Studenten.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 30 Mei.

Volgens de laatste berigten uit Washington heeft de secretaris der Verenigde Staten, de heer Marcy, zich bereid verklaard den persoon door generaal Walker gezonden als afgevaardigde van het nieuwe gouvernement van Nicaragua als zoodanig te ontvangen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 31 Mei.

NEDERLAND Werk. Schuld.....	à 2½ pCt.	63½.
Dito Dito	» 3	» 75½.
Dito Dito	» 4	» 93½.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	» 78½.
Dito 1851 en 1852	» 2½	» 40½.
Dito Nieuwe Litt. B.....	» 5	» 85.
Dito Nation. Metall.....	» 5	» 79½.
SPANJE Onbep. St.....	» 1½	» 25½.
Dito Binnenl.....	» 3	» 41½.
PORTUGAL.....	» 3	» 45½.
RUSLAND Obl. Hope 1798 en 1816.....	» 5	» 102.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	» 101½.
Dito bij Hope.....	» 4	» 83½.
Dito bij Stieglitz	» 4	» 83½.
N. Leening van 1855 bij Stieglitz, 5de serie	» 5	» 91½.
Dito.....	» 5	» 92½.

LONDEN, 31 Mei. Consols 94½.
WEENEN, 31 Mei. Metalliek 5 pCt. f 83½. Nat. Leening f 84½. Wissel op Londen f 10.02. Zilver 3½.

VEEMARKT.

LONDEN, 31 Mei. Op de veemarkt van gisteren waren 713 runderen aanwezig; ze zijn omstreeks 20 shillings hooger verkocht. Er waren 6720 schapen; de handel hierin was vast. Omtrent kalveren was de stemming slaauw.

HERKNIEUWS.

DS. GILDEMEESTER te Elburg heeft voor het beroep naar Rhenen bedankt.

ERRATUM.

Tot rectificatie van het berigt betrekkelijk de herstemming voor twee leden der provinciale staten in het kiesdistrict Ouderenddam (Gron. Courant van den 28sten Mei), diene, dat bij die herstemming zijn uitgebragt op den heer JOH. VAN DER HELM, landbouwer te Vliedorp, 327; op den heer W. L. DIJKHUIS, landbouwer te Vierhuizen, 303; op den heer H. W. WILLEMSSEN, landbouwer te Warffum, 297; en op den heer H. K. WELT, landbouwer te Uskwert, 295 stemmen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 29 Mei, *Folders* de Weldaad, Harlingen; v. d. Veen Fr. Anke, Medemblik.
HELVOET 28 Mei, van *Duffelen* Oceaan, Girgenti.
SMIRNA 12 Mei, *Hofkamp* Hortense, Antwerpen.
TRIEST 28 Mei, *Londt* Hm. Joannes Albertus, Antw.
ANCONA 20 Mei, van *Driesten* Grunus, Triest.
LONDEN 27 Mei, *Jager* Zwaantje Elisabeth, Nijkoop.
DEAL 26 Mei, *Swart* Senior en *Haagma* Doctrina et Amicitia, v. Amst. n. Batavia, *Molenaar* Nephthun, v. Amst. n. Curaçao; — 27 *Munniks* de Javan, v. Amst. n. Batavia.
COWES 27 Mei, *Jonker* Zwaanette, Benicarlo.
HARTLEPOOL 24 Mei, *Ingerman* Regina, Amst.
HAMBURG 27 Mei, *Blaauw* Vrouw Maaike, Amst.; *Albers* Twee Gebroeders, IJsselstein; — 28 *Biese* Vriendschap, Lissabon.
HARBURG 27 Mei, *Lukken* Hendrika Jeltina, Amst.
CUXHAVEN 26 Mei, de *Boer* Margaretha Petronella en *Koning* Anna Theodora, Amsterdam.
BREMERHAVEN 26 Mei, *Glim* Willemmina en *Gnodde* Sophia, Dantzig.
GOTHEBURG 18 Mei, *Koning* Geesiena, Schiedam.
CHRISTIANIA 19 Mei, *Larsen* Jacobina Maria, Amst.
WARNEMUNDE 25 Mei, *Bekkering* Beerendina Hugues, Antw.; *Nap* Geelida, Londen.
SWINEMUNDE 25 Mei, v. d. Meer Cornelia Jacoba, Havre; — 26 *Oostra* Annechina, Hadsund; *Scholtens* Maria, Rendsburg.
PILLAU 26 Mei, *Colle* Jonge Pieter, Amst.; *Heerma* Wilhelmina Johanna, Londen.
CROONSTAD 24 Mei, *Goedkoop* Noorderster en *Bossinga* Wiea Gesina, Pillau; *Kamminga* E. dragt en *Zwaal* Zeemeeuw, Stettin.
STOCKHOLM 20 Mei, *Koster* Argo, Hamburg.
SANDHAMN 22 Mei, *Mulder* Marchina Cathar., Hamburg, *Mulder* Wendelina, Newcastle.
BERGEN 19 Mei, *Botje* Gesina Elida, Antwerpen.
BOLDERAA 22 Mei, de *Groot* Margaretha Gesina, Hamburg; *Bakker* Arentina Jacoba, Dundee; *Borgman* Cornelius Dasse Viator, Schiedam; *Oldenburger* Catharina, Bergen; *Ilitzes* Geertruida Anna, Cagliari; *van Klooster* Gesina en *Scholtens* Regina Hillegin, Lubeck; *Moesker* Herstelling, Horsens; *Fekkes* Tjallingia Aurelia, Aalesund; de *Jonge* Maria, Amst.; — 23 de *Groot* Lucas Wildervank, Brake; *Hazewinkel* Meika, Malmö; *Nielsen* Ellen Catharine, Amst.
HOLTENAU 24 Mei, *Ternsma* Jacoba, v. Hadersleben n. Amst.
RENSBURG 22 Mei, *Meuses* Delphin, v. Hadersl. en *Poppen* Nanny Johanna, v. Colding, beide n. Holland; *Prins* Roelina, v. Stolpen. n. Engeland; — 23 *Veendorp* Jozelina, v. Tonningen n. Petersb.; — 25 de *Jonge* Margaretha Meijering, v. Stettin n. Amst.; *Dreues* Twee Gezusters, n. Elsieth en *Pukke* Hermann Hendrika, n. Flensburg, beide v. Dantzig; *Fekelder* Berendina, v. Zwolle n. Sleeswijk; — 26 *Besjes* Vriendschap, v. Amersfoort n. Kopenhagen; *Waterborg* Karsina en de *Boer* Hendrika Annegina, v. Bremen n. Stettin.
TONNINGEN 25 Mei, *Brouwer* Kooger Polder, v. Stavoren n. Pernau.

Vertrokken.

AMSTERDAM 28 Mei, *Kramer* Coronie, Philadelphia; — 29 *Borchers* Lewe van Nyenstien, Livorno.
TEXEL 28 Mei, *Pluym* Stad Almelo, Dundee; v. *Wulven* Zwaluw, Archangel.
HELVOET 28 Mei, *Borger* Jacob, Soerabaya; *Vagt* Alexandrine, Archangel.
BRIELLE 28 Mei, *Goedknecht* Zouthandel, Gibraltar; *Topzant* Martha, Stettin.
MAASSLUIS 28 Mei, *Hut* Marchiena Margrietha, Dantzig.
KONSTANTINOPEL 14 Mei, *Struik* Louise Roelothene, Smirna.
GENUA 21 Mei, *Cupido* Mina, Suriname.
SEVILLE 7 Mei, *Smit* Margina, Falmouth.
COWES 26 Mei, *Gnodde* Antiope, v. Palermo n. Petersburg.
LIVERPOOL 26 Mei, *Fenenga* Johanna Bartha, Amst.; de *Haan* Mercurius, Dordrecht.
DUNDALK 26 Mei, ... Waakzaamheid, Irvine.
ABERDEEN 25 Mei, *Schuring* Antje Schuring, Sunderland.
HAMBURG 27 Mei, *Koops* Vr. Grietje, Termunterzijl; — 28 *Kuitse* Jonge Wieger, Petersburg; *Joosten* Jantina, Hooksiel; *Prins* Jonge Barend, Varel.
CUXHAVEN 27 Mei, *Reetzke* Willem III, Archangel.
TRAVEMUNDE 27 Mei, *Woudstra* Jonge Kerst, Colding; *Kwint* Jantina, Thisted; *Hazewinkel* Delia, Petersb.
RUGENWALDE 24 Mei, *Prunk* Wilhelmina Maria, Kopenhagen.
SWINEMUNDE 25 Mei, de *Groot* Sieka, Petersburg.
BOLDERAA 21 Mei, *Edema* Margaretha Gesina, Holland.
BERGEN 22 Mei, *Koetzke* Onderneming, Rusland.
DANTZIG 23 Mei, de *Jonge* Polux, Zwolle.

Zeilklaar.

BOSTON 10 Mei, *Koning* Carolina, Europa.
LIVERPOOL 26 Mei, v. d. Ley Albert van Panhuis, Petersburg.
NEWCASTLE 24 Mei, den *Breems* Fortuna, Lissabon.

GRONINGEN, 30 Mei. Vertrokken de nieuwgebouwde schooner Willem Cornelis, kapit. J. Kontor, v. Schiermonnikoog, m. ballast n. Archangel.

ZOUTKAMP, 30 Mei. Vertrokken 28 Mei, van *Dalen* Eendragt, n. Harwich; *Hazelhoff* de Vrede, Ipswich.
Zeilklaar 29 Mei, *Waterborg* Fokkina, n. Poole.
DELEZIJL, 30 Mei. Binnengekomen 28 Mei, *Dost* Margaretha en *Emmelkamp* Geertruida, Hamburg; *Visser* Luppina, Levr; *Mulder* Magretha, Stade; — 29 *Koning* Catharina, *Kaan* Vriendschap, *Pot* Renske, *Hoeing* Berendina, *Schneider* Sijlina Titia, *Bontekoe* Jonge Lucas, *Nanning* Klazina en *Gust* Harnina, Noorwegen.
Vertrokken 28 Mei, *Piebes* Hendrika, de *Jonge* Jan Freseemann en *Borst* Teekelina Hendrika, Archangel.

AMSTERDAM, 29 Mei. Volgens brief van kapit. A. J. Driest, voerende het schip *Waldeman*, in dato Newyork 10 Mei, was hij den 5 Mei aldaar aangekomen, na op de reis een' hevigen orkaan doorgestaan en daardoor zeilen, stengen, kluiervoer, raai's, verschansingen, enz. verloren te hebben; het schip was echter dicht gebleven. Door eene stormte was de kok over boord geslagen en verdrinken.

PENZANCE, 24 Mei. Het schip Samuel Hendricus, kapit. A. Pronk, van Rotterdam naar Batavia, alhier met schade binnengekomen, heeft, na volbragt reparatie, heden op de reede gehaald en zal morgen of overmorgen de reis voortzetten.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

26 Mei. *Altona*, Hendrika Margar., v. Antw. n. Kopenhagen, m. rijst. *Priebe*, Gijzbertha Wilhelm., v. Calmar n. Randers, m. hout. *Lukje*, Vrede, v. Grenaa n. Stettin, m. rogge. *Meek*, Schiedam, m. Mallesbro n. Swinemunde, m. steenkool. De wind den 26 Mei W.N.W.; den 27sten N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 29 Mei, *Olthoff* Jantina, Newc.; *Vos* Jantina, Dantzig; *Smit* Frederika, Drammom; *Duif* Catharina Visser, Christians; *Visser* Frederik Hendrik, Oostersloer.
VLIE 28 Mei, *Zwaal* Gijbert Jan, Oudsoen.
BROUERSHAVEN 29 Mei, *Hofman* Nieuw Lekkerland, Akyab.
MARSEILLE 26 Mei, *Wieringa* Onmelanden, Lissabon.
LONDEN 28 Mei, de *Vries* Zwaantina Margaretha, Rostock.
HARWICH 27 Mei, de *Groot* Twee Zusters, v. Workum n. Londen.
SOUTHAMPTON 27 Mei, de *Jonge* Margaretha, Oporto.

Vertrokken.

TEXEL 29 Mei, *Detering* Elise Henriette, Padang; *Haacke* Alcyone, Bat.; *Smit* Garonne, Napels.
VLIE 28 Mei, *Duinger* Erise en *Gruppelaar* Stad Goor, Petersb.; *Nieboer* Martha, Oostersloer; *Huizer* Goede Hoop, Christians.
DANTZIG 23 Mei, *Jonker* Johanna Christina, avontuur.

Zeilklaar.

LIVERPOOL 27 Mei, *Boon* Arentina Roelina, Nerva.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 26 Mei. Door den grooten aandrang van schepen in de Russische havens zijn de vrachten in den laatsten tijd gedaald, waartegen de vrachten in de Pruisische havens, hier meest houtvrachten, verbeterd zijn. Van Archangel wordt betaald 4 sh. 3 à 6 d. p. gr. haver, 4 sh. p. gr. zaad, van Riga 42 sh. 6 d. p. gr. tarwe, van Kroonstad 3 sh. 9 d. à 4 sh., Petersburg 5 sh. 6 d. p. gr. vlas naar de oostkust van Engeland; f 32 à f 35 met 10 pCt. naar Holland, f 35 à f 37 met 15 pCt. naar België van Petersburg p. last rogge. — Vrachten van de Zweedsche havens zijn gedrukt. Van hier naar Londen 20 sh. à 20 sh. 6 d., de Oostkust van Schotland 16 à 17 sh. p. load eikenhout, het noorden van Frankrijk 40 à 42 frcs. met 15 pCt. p. last.

220de STAATSLOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

4de Lijst. No. 10386 f 2500; no. 2272 en 3426 ieder f 1000; no. 8109, 17887 en 18259 ieder f 400; no. 9007 f 200; no. 391, 1599, 4811, 8030, 8643 en 13656 ieder f 100.

HANDELSBERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 30 Mei.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 63½, 63½, 63½; Dito Dito 3 pCt. 75½, 75½; Dito Dito 4 pCt. 93½, 93½.

O. I. Leening 4 pCt. 93, 93; Amortisatie-Syndicaat 3 pCt. 89; Handelmaatsch. 4 pCt. 136, 137. — SPANJE, Onb. Staak. 1 pCt. 25, 25; Dito 3 pCt. 46, 46; Dito Binnenl. a 6m. 3 pCt. 41, 41; Coupons-Bewijzen 6, 6; Amort. Schuld 7, 7, 7. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45, 45; Dito 4, 4; — RUSSLAND, Oblig. Hope en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 102, 102; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101; Cert. bij Hope 4 pCt. 83; Dito bij Stigglitz en Co. 4 pCt. 83.

Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 78, 78; Dito Nationale 5 pCt. 79, 79; Dito Nieuwe 1847 2 pCt. 40, 40; Dito 1851 en 1852 2 pCt. 40, 40; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85, 85; Oostenr. Bank-Actien f 1800; N. Weener Loten v. 250 fl. f 384, f 387; Pruis. Dito f 198; Bras. 5 pCt. 97; Dito 1843 5 pCt. 97; Mexik. 21, 21; Dito Onb. 21, 21; Peru 4 pCt. 75; Gren. 17; Dito Onbep. 16; Dito Uitg. 7, 7; N. Ecuador 14; Grieken 4; Dito Onb. 4; 5 pCt. Russen bij Stigglitz 5de Serie 91; Dito 6de Serie 91, 91, 92, 92.

Bij eenige affaire in Integralen was heden Holl. fondsen prijshoudend. — In vreemde effecten was weinig handel of variatie. Alleen waren Spaansche, bij geantimeerd omzet, tot verhoogde koersen seer gewild en Oostenr. meer aangeboden.

Oostenr. Cred. f 292; Sardinische dito f 83; Spaansche dito f 104, f 105; Dito bij Rothschild f 236, f 233, f 235, f 234; Aand. Beijersche Spoorweg f 44, f 43, f 44.

Koers van het Geld: Belem. 4; Prolong. 4; 5; Disc. 4 pCt. Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63; Spaansche 1 pCt. 25; Binnenl. 3 pCt. 41; Metall. 5 pCt. 78.

GRAANMARKTEN.		GRONINGEN, 30 Mei.	
TARWE.	GERST.	W. Voer	40 f 3,50
Oude 70 f	Winter 52 f 5,50		42 - 3,70
N.Oml. 1855 68 - 11,75	54 - 5,90		44 - 3,95
70 - 12,50	56 - 6,30		
72 - 13,25	58 - 6,40		BOONEN.
Old. 66 - 10,60	60 - 6,80		Paard. f 5,50, f 6,50, f 7,00.
68 - 11,35	62 - 6,90		
70 - 12,10	64 - 7,20		
HAAVER.		ZADEN, ENZ.	
BOGGIE.	Dikke 36 f 3,35	Old. Kool. f	
62 f 8,20	38 - 3,55	Oml. dito f	
64 - 8,30	40 - 3,75	N. Aveels. f	
66 - 8,50	42 - 3,95	Zomersa. f	
68 - 8,60	44 - 4,10	G. Moersa. f	
BOEKWIJF.		46 - 4,25	Lijnsa. f
Gr. Zd. 64 f 8,45		48 - 4,40	Dedersa. f
66 - 8,65		50 - 4,55	Gr. Gort f 9,25, 50,75 f 10
68 - 8,85		52 - 4,70	Parel dito de 100 f
70 - 9,05		54 - 4,85	
Zw. 64 - 8,25		56 - 5,00	
66 - 8,45		58 - 5,15	
68 - 8,65		60 - 5,30	
70 - 8,85		62 - 5,45	

Bij geringer aanvoer van Granen en minder driftige koopers, was de handel meestal als voren. — Tarwe alleen in de beste soorten als genoteerd verkocht. — Rogge en Boekweit niet driftiger. — Gerst in een doem. — Dikke Haver wel zoo aangenaam. — Voer en Zwarte in een doem. — Boonen in de beste soorten wel te plaatsen. — Gort iets aangenaam.

ROTTERDAM, 29 Mei. Tarwe: 161 f Hoogl. Kleefsch. f 490. Rogge: 146 f Amerik. f 305, f 310; 148, 150 f dito f 315, f 325; 138, 140 f Galatz f 260; 143, 144 f Stockh. f 310, f 314; 146 f dito f 325.

LEEUWARDEN, 30 Mei. Tarwe in de puike soorten 50 cents en in de ordinaire 30 cents hooger verkocht. Puike f 13,70, f 14,20. Knappe f 12,60,90. Ordinaire f 12 f 12,30. Roode en puike soorten niet aan en van Ordinaire verkocht: Winter f 12,25,50 en Zomer f 12,30,40. — Rogge op hoogere prijzen met beperkten handel. Inl. f 9,75, f 10,15, dito f 9,10,60. Buitentl. soorten weinig begeerd en veelal te hoog gehouden. — Boekweit 10 à 15 cents hooger. — Vries. Zand f 9,60,85. — Winter-Gerst tot eene verhoging van 25 cents met goeden handel. Puike f 5,90, f 6,40, lichtere soorten pro rito. Zomer puike f 5,75, f 6,00 en lichtere soorten voor fouragie van f 5,00 tot f 5,40. Haver ongeveer 25 cents hooger, Fijne f 4,25,65, Ordinaire f 3,85, f 4,00 en Voer f 3,50,65.

AMSTERDAM, 30 Mei. Tarwe met goeden handel, Poolische ruim prijst, roode iets hooger: 127 f o. b. Pool. f 560, f 570; 129 f o. r. b. dito f 560, 125, 127 f 568, f 575; 125 f Rijs f 432; 126 f dito f 415; 125 f ger. dito f 375; 134 f Geld. f 470; 160 f bovenl. Rijs f 470; 159 f dito f 465; 128, 129 f Fries. f 460; 128 f dito f 450, aan de Zaan. — Rogge tot ruim vorige prijzen ter verzending en aan cons. verkocht: 123 f Amerik. f 322; 120 f o. Anclammer f 312; 123 f sijne Zweeds. f 312, 120 f dito f 305; 119 f Holst. f 286; 116, 116 f n. Inl. f 290, f 293; 117 f Deens. f 278. — Gerst in een doem: 112, 114 f Deensche f 228, f 236. — Boekweit onveranderd: 120 f Holst. f 222.

Koolzaad in een doem: Oost-Fries. 69 p. v.; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 72 p. v. — Lijnsaad zonder handel. — Rapolie dadelijk en op levering onveranderd: op 6/w. f 44,75; vlieg. f 43,50; Sept. f 41; Oct., Nov. en Dec. f 40,75 à f 41. — Lijnolie iets wiliger: op 6/w. f 35; vlieg. f 33,75 à f 34; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 32,25 à f 32.

LONDEN, 28 Mei. De aanvoer van alle graansoorten, uitgezonderd Gerst, is sedert eergisteren onbelangrijk geweest. De markt was heden hoogst onbeduidend; er ging zoo weinig om, dat de prijzen nominaal dezelfde als van Maandag moeten worden beschouwd.

Van den 30sten. Granen onveranderd met weinig affaire.

ROTTERDAM, 30 Mei. De prijs der Boter was heden als volgt: 1 ton f 17, a f 18.

VEEMMARKTEN. GRONINGEN, 30 Mei. De aanvoer van vee was tamelijk, doch weinig kooplust; melkkoeijen f 100 à f 130; vaalmelkten 10 à 15 cents de 5 ons; de aanvoer van schapen en lammeren was veel geringer dan het een paar marktdagen is geweest; geschooren weideschapen van f 7 tot f 9; lammeren van f 2,50 tot f 5; oude varkens van f 21 tot f 36; biggen van f 4 tot f 18; met vluggen handel.

APPELLEDAM, 28 Mei. De markt was heden ruim voorzien, doch er was niet veel geeds te vinden, zoodat er veel vee onverkocht is gebleven; melkkoeijen werden van f 100 à f 140 van de hand gedaan; vaalmelkten van 11 tot 15 cents de 5 ons.

ADVERTENTIENTEN.

DE TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIEN

te GRONINGEN blijft bij voortdurend geopend des voormiddags van 10 tot 2 en des namiddags van 3 tot 5 uur, in de gewone Lokalen, ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, aan de Grootte Markt.

LOTEN voor de te houden Verloting van uit die der Tentoonstelling aan te koopn STUKKEN, zijn in genoemde Lokalen verkrijgbaar tegen betaling van f 5,00.

Namens de Commissie voor de Tentoonstelling: W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN, Secretaris.

INSTITUUT VAN OPVOEDING EN ONDERWIJS TE EDE.

De ondergeteekende, INSTITUTEUR van deze inrigting voor JONGHEEREN, gelegen in het gezondste gedeelte van Gelderland, vrij van overstroming, op eenen zeer korten afstand van het Station van den Spoorweg, aldaar sedert drie jaren gevestigd, thans 14 LEERLINGEN aan zijne zorg ziende toevertrouwd, wenscht daaraan eenige uitbreiding te geven en vestigt hierop de aandacht van OUDERS en VOOGDEN.

De PROSPECTUSSEN en nadere INLICHTINGEN zijn te bekomen bij den WelEerw. Heer Ds. W. GERHARDS, Predikant te Groningen; de Heeren Jonkhr. Mr. R. A. QUIN-TUS, Kantonnier te Zuidhorn; Mr. S. REIJNDERS, Notaris te Appingedam, en U. G. SCHILTHUIS, J.z., Lid der Gedeputeerde Staten te Groningen.

W. HARTELUST. De ondergeteekenden verklaren zich gaarne bereid, aan het verzoek van den Heer HARTELUST te voldoen en aanstellen niet, zijn Persoon en Inrigting aan te bevelen aan OUDERS en VOOGDEN, die hunne Kinderen buiten deze Stad en Provincie op eenen KOSTSCHOL wenschen te plaatsen, waar doelmatig ONDERWIJS wordt gegeven in de Moderne Talen en alle Wetenschappen, die vereischt worden voor Jongelieden uit den Beschaafden Stand.

GRONINGEN, 30 Mei 1856.

W. GERHARDS.
R. A. QUINTUS.
S. REIJNDERS.
U. G. SCHILTHUIS, Jz.

AFSCHEIDS-CONCERT

DOOR DE

Familie MARTRON,

onder medewerking van den Heer RUDERSDORFF, op HEDEN, ZONDAG-AVOND, ten Huize van D. BAKKER, bij de Korenbours.

Aanvang te 8 uur.

HUWELIJS-, GEBOORTE- EN STERFBERIEN.

** Getrouwd: Mr. S. YPEY met Jonkvrouwe E. B. H. VAN PANHUIJS. GRONINGEN, 28 Mei 1856.

** Getrouwd: H. OOMEN, te Delfzijl, met A. M. L. KRONINGA, van Groningen. DELFZIJL, 29 Mei 1856. Eene geniegving.

** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER G. AIKEMA, geliefde Echtgenoot van H. HOMMES. GRONINGEN, 29 Mei 1856.

** Wederom werd ik en mijn Gemin in diepen rouw gedompeld, door het overlijden mijner dierbare Gade MARGARETA J. BOON, na een smartelijk lijden van bijna negen weken, in den ouderdom van bijna 62 jaren. GRONINGEN, 29 Mei 1856. H. J. DEULINGH, Hoofsmid.

DE VRIJHEID VAN HANDEL EN SCHEEPVAART,

en haar invloed op NIEVERHEID en VOLKSWELVAART. Eene bekroonde Prijsverhandeling, door H. DUNCANES. (Uit het Engelsch.) Voorafgegaan door eenige Beschouwingen van Mr. P. P. VAN BOSSE, Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, over den vroegeren en tegenwoordigen toestand van Engeland, in verband met het vroeger Beschermings- en het tegenwoordige Vrijhandelsstelsel aldaar, in den vorm eener Voorrede. (Waarschijnlijk in 11 Afleveringen compleet.)

Mag het voor onze nationale Nijverheid en Volkswelvaart wenschelijk geacht worden, dat de beginselen van Vrijen Handel, welke in dit werk worden verkondigd en voorgestaan, meer algemeen verspreid en ook ten onzent aangenomen worden, dan meent de Uitgever het der goede zaak schuldig te zijn: van zijne zijde dat doel te helpen bevorderen door den betrekkelijk hoogen prijs, waarop hij aanvankelijk meende dit „hoogst belangrijke werk“ te moeten stellen, eene aanmerkelijke verlagting te doen ondergaan.

Hij is tot dit besluit gekomen in het vertrouwen, dat deze verlagting menig belangstellende, die tot nu toe door den prijs hiervan werd terughoudend, aanleiding zal geven dat hij zich alsnu dit werk aanschaffe en dat op deze wijze eenigzins aan zijne opoffering zal worden te gemoet gekomen. Hij verwijst alle belangstellenden naar zijne desbetreffende, alom verspreide, uitveerige Berigten, waaruit men tevens zal zien, dat hierdoor geenszins aan de vroegere Kasteekenaars en bezitters van de zes eerste Afleveringen zal worden te kort gedaan.

HOOGZAND, Mei 1856. S. JOUSTRA, Uitgever.

** Bij L. SCHIERREK, te Leeuwarden, is uitgegeven en verder te bekomen:

TWEDE DRUK VAN LESSEN

OVER DE WELLEVENDEHEID.

Naar de vijfde Fransche uitgave, nagezien door Mr. C. M. A. SIMON VAN DER AA, Procureur te Leeuwarden.

Eene Handleiding om in verschillende betrekkingen des levens zich wellevend te gedragen, benevens eene opgave der regelen van wellevende manieren, die men in acht moet nemen bij gezellig verkeer, aan Tafel, op Concerten, Bals, op Reis, in den omgang met de Schoone Sekse; over de welvoegelijkheid, der Schoone Sekse bijzonder eigen; over de Godsdiensstige welvoegelijkheid; over de welvoegelijkheid in den Briefstijl in acht te nemen, als: de kunst van Brieven te schrijven, het Ceremonieel in den Briefstijl, en over den in- en uitwendigen vorm der Brieven. In verguld gekleurden band à f 1.20. Ingensaid à 90 Ct.

** Bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA is uitgekomen:

De Katholieke EN Protestantsche Natien

ONDERLING VERGELEKEN UIT HET DRIELEDIG OOGPUNT VAN Welvaren, Verlichting en Zedelijkheid.

DOOR NAPOLEON ROUSSEL.

Met eene Voorrede van Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT. 2 Deelen. Prijs f 7.00.

HET TOONEEL

Oorlog in Azie.

Prof. Dr. KARL KOCH, DE

Caucasische Landen en Armenië, IN REÏSTAFEREËLEN VAN Carson, K. Koch, Macintosh, Spencer en Wilbraham;

VERTAALD DOOR J. J. A. GOEVERNEUR. Prijs f 2-20.

Aan de Intekenaren is verzonden No. 9 van

De Huisvriend.

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land, VERZAMELD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Inhoud: Besit en genot; door B. APPELIAN. — Eene stoombootvaart, bij gelegenheid eener bruiloft. — Levensbeschrijvingen uit de Dieren-, Planten en Delfstofelijke Wereld: IV. De Krokodil. — Het regt van de oudste Dochter. — Geestig. — Een Vriend; door KARL WARTENBURG. — Een Hof velkje. — De Architect of Bouwmeester beschouwd door Pater ABRAHAM VAN ST. GLARA. — Slagen — maar geen spek. Jaarlijks verschijnt 26 Vellen roijaal octavo, tegen den prijs van f 3-00.

EXTRACT.

Bij Vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te Groningen, van den zeventen Maart 1856 sessenvijftig, bij verstek gegeven en in debet geregistreerd, is ONTROFEN verklaard het HUWELIJK, voltrokken te Leek, den zestienden September 1800 tien, tusschen HENDRIK WILLEMS HEUMER, thans wonende te Fries, en HELENA JOSEPH GIELEN, Arbeidster, thans wonende te Midwolda, Gemeente Leek.

Voor Extract conform: L. B. LOHMAN, Procureur.

AANBESTEDING.

De KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE te FARMNUM gedenken, op ZATURDAG den 7den Junij eerst, ten Huize van R. ZOMERMAN aldaar, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Met AFBREKEN van den OUDEN en het in 1856 en 1857 HERBOUWEN van eenen geheel NIEUWEN TOREN; volgens BESTEK en VOORWAARDEN, als ter insage sullen voorliggen, te Groningen bij den Heer UITHOF, en te Farmnum bij ZOMERMAN voornoemd.

De INSCHRIJVINGS-BIJZETTEN moeten worden ingeleverd op den dag der Aanbesteding, des morgens vóór elf uur, waarna dadelijk de opening zal geschieden, terwijl inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer MARIS, Architect te Groningen, alsmede (en insage der Teekeningen) bij den Administrerenden Kerkvoogd, Mr. D. BONT-HUIS.

Op Woensdag den 4den Junij

o.k., des voormiddags te 10 uur, zal, vóór en in de Behuizing, E 71, staande Westzijde in de Gelkingestraat te Groningen, publiek worden verkocht:

Enige door wijlen den Heer B. VAN BOLHUIS nagelaten seer nette HUISMEUBELIEN, bestaande in MAHL. LINNENKAST, DITO KABINET, DITO SECRETAIRE, KOLOMTAFEL, EIKENH. BUREAU, STOELIEN, FRAAIE SPIEGELS, KACHEL, STAANDE KLOK met SPEELWERK, PENDULE met BLOEMVAZEN eenige Stellen uitmuntend BEDDEGOED, KOPER, TIN, BLIK, GLAS en AARDEWERK, Goud en ZILVER ENZ.

Te bezien Dingsdags bevorens, van 2-5 uur. J. H. GEERTSEMA Cx.

** Ten overstaan van Mr. W. LANAN TRIP, Notaris te Groningen, zal, op WOENSDAG den 11den Junij, in plaats van DINGSdag den 10den Junij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Meijfr. de Wedw. BONTEKOE, in de Unie, aan de Grootte Markt te Groningen, publiek te koop worden aangeboden:

Eene MEUBELING, zijnde eene seer bekende STALHOU-DERIJ, gem. K 8, met een STAL voor 16 Paarden, ruime BERG-PLAATSEN, OPEN GROND en UITGANG naar den Achter-den-Muur, staande en gelegen Westzijde in de Guldenstraat te Groningen, in eigendom toebehoorende aan J. R. BUWALDA en Meijfr. — Nadere informatiën ten KANTORE van genoemden Notaris.

Om te aanvaarden op den 1sten November a.s. — Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10-12 en 2-4 uur.

** Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ, Notaris te Groningen, sullen, op WOENSDAG den 11den Junij 1856, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Logementhouder K. J. NEVEN, in het REGTHUIS te Hoogezand, ten verzoeken van de Erven wijlen Mevrouw de Wed. den Heer en Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAM, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene voer, welke jaren geheel nieuw gebouwd, seer aanzienlijke, roijale

Heeren Behuizing,

get. letter B no. 46, met WA-GENHUIS, STALLING en SCHUUR, fraai aangelegden TUIN, BOSCH en een Kamp WEIDELAND, te samen groot 1 B., 61 R., 40 Ell., staande en gelegen te Hoogezand, aan den Grindweg bijlangs het Trekdiep.

II. Een Kamp WEIDELAND, groot 91 R., 10 Ell., gelegen als voren, ten Westen de Knijpslaan.

III. Een DITO, groot 74 R., 60 Ell., gelegen als voren, ten Westen het vorige Perceel.

Dese 3 Perceelen doen jaarlijks aan de Stad Groningen tot huur f 8,45, en tot Plaatsgeld 67 1/2 Ct.

IV. Een Kamp BOUWLAND, groot 1 B., 10 R., 40 Ell., gelegen ten Westen de Knijpslaan, onder Kolham.

V. Een DITO, groot 1 B., 24 R., 10 Ell., gelegen als voren, ten Westen het vorige Perceel.

VI. Een ARBEIDERS- of TUINMANSHUISJE, aan de Knijpslaan, met ERF en GROND, te samen groot 5 R., 20 Ell., gelegen onder Hoogezand en Kolham.

Te aanvaarden perceel I den 1sten Augustus of den 1sten September 1856, nader te bepalen; perc. II en III den 12den November 1856; perc. IV en V nadat dese van de Vrachten sullen zijn onthloot, en perc. VI den 2den Februarij 1857.

De Heeren Behuizing of Perceel I te bezien Woensdag den 28sten Mei en Woensdag den 4den Junij 1856, telkens des namiddags van 3-7 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te bekomen aan de Behuizing selve en ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris.

De Condiitiën van Verkoop sullen bij tijds ter insage liggen ten Huize van den Logementhouder K. J. NEVEN, te Hoogezand, en ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, Notaris.

** De Notaris M. P. WENNIGER, te Loppersum, zal, ten verzoeken van R. G. HOPMA en Kinderen, op WOENSDAG den 11den Junij 1856, des namiddags te 5 uur, ten Huize van de Weduwe J. METER, te Ulsward, publiek verkoopen:

De neogeenemde KLOOSTER-BUITENPLAATS, in 1848 geheel nieuw gebouwd, op den Noord-Polder, onder Ulsward, met de VASTIE, IN ALLE LINIEN VERREVENDE BEKLEMMING van 21 B., 20 R., 90 E. POLDERLAND, KWELDER en AANWAS, zallende tot vaste huur doen f 175-00. Nadere informatie bij de Verkoopers.

Gebroeders LEEK,

Schoolholm, No. 19, te Groningen, hebben in hunnen steeds goed voorsienen MANUFACTUUR-, GAREN- en LINTWINKEL ontvange: eenige mooie en goedkope GEBOUWDE GOEDEREN, als ook eene extra partij van de allerbeste 54 GEKLEURDE LAPPEN, welke voor allerlei huisselijk gebruik geschikt zijn en die vast van kleur zijn, benevens eene partij 54 GEKLEURD JACONETS (NETELDOEK), welke zij ver beneden den gewonen prijs verkoopen sullen en voor dit Seizoen seer geschikt zijn.

P.S. Wegens Feestdagen, zal er op den 9den en 10den Junij niet verkecht worden.

In eene TABAKS- & KRUID-NIERS-AFFAIRE verlangt men een' MEDENDE, om dadelijk in dienst te treden.

Nadere informatiën zijn te bekomen met franko Brieven bij H. & E. DE VRIES, Commissionairs.

GRONINGEN, 30 Mei 1856.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.